

1. UROCZYSTOŚCI SZKOLNE W DNIU IMIENIN
PANA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ.

ODPIS. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. War-
szawa; dnia 18 stycznia 1938 r. Nr II-W-218/38.

W dniu 1 lutego przypadają Imieniny Pana Prezydenta Rzeczy-
pospolitej, Prof. Ignacego Mościckiego.

Dzień ten jako dzień wolny od nauki szkolnej należy wyzyskać
na uświadomienie młodzieży o roli Pana Prezydenta jako Pierwszego
Obywatela Państwa Polskiego, reprezentującego Majestat Rzeczypospo-
litej i o trudzie życia Dostojnego Jubilata poświęconego służbie
Ojczyźnie i pracy naukowej.

Szkolne uroczystości powinny być poprzedzone nabożeństwami
szkolnymi.

M i n i s t e r

/-/ W. Świętosławski

Powyższe podaję do wiadomości i ścisłego wykonania..

2. DZIEŃ POLAKA Z ZAGRANICY.

Na zasadzie zarządzenia Kuratorium Okręgu szkolnego Lubel-
skiego w Lublinie z dnia 19 stycznia 1938 r. nr 0-2-108/38 zawi-
amiam, iż Towarzystwo Pomocy Polonii Zagranicznej urządzając
w porozumieniu z Funduszem szkolnictwa Polskiego w czasie od 15
stycznia do 15 lutego 1938 r. zbiórkę na szkolnictwo polskie za
granicą oraz w dniu 30 stycznia 1938 r. "Dzień Polaka z Zagranicy"
projektuje w tym czasie:

- 1/ przeprowadzenie zbiórki wśród urzędników Ministerstwa
W.R. i C.P. i urzędów podległych Ministerstwu,
- 2/ urządzenie odczytów i pogadanek na temat Polonii Zagra-
nicznej;
- 3/ rozwieszenie plakatów, afiszów i odezw.

Proszę Kierownictwa szkół o zainteresowanie się tymi spra-
wami oraz o udzielenie organizatorom tej akcji poparcia i opieki.

Sprawy zbiórki na ten cel w szkołach reguluje pismo okólnie
Ministra W.R. i C.P. z dnia 4.XI.1937 r. Nr Pres-1076/37 /Dz.Urz.
ur.O.S.L. nr 4/98/ z dnia 1.XII.1937 r., poz. 52/..

3. PRACA NAUCZYCIELSTWA NA KURSACH DLA
PRZEDPOBOROWYCH.

Podjęta w roku ubiegłym akcja dokształcania przedpoborowych
objęła na terenie obwodu Białsko-Podlaskiego 679 osób w 63 pun-
ktach. Praca na kursach prowadzona była przez nauczycielstwo,
które po żmudnej pracy w dzień nie szczędziło ofiarnego wysiłku
na kursach wieczorowych, byle by godnie odpowiedzieć na apel Na-
czelnego Wodza, wzywającego do wzmożenia obronności Polski.

Tym wszystkim, którzy dotychczas dawali ofiarną pracę na
kursach dla przedpoborowych, wyrażam podziękowanie, a do ogółu
Nauczycielstwa zwracam się z gorącym apelem, ażeby w dalszym cią-
gu nie szczędziło trudu w prowadzeniu rozoczętej akcji.

Wierzę, że w myśl hasła: "Nie damy ani jednego analfabety
do wojska" wszędzie, gdzie tylko są analfabeci lub półanalfabeci,
powstaną kursy dla przedpoborowych.

Powyższe należy odczytać na posiedzeniach Rad Pedagogicznych
oraz podać specjalnie do wiadomości tych, którzy w roku ubiegłym
prowadzili kursy dla przedpoborowych.

Równocześnie należy poinformować zainteresowanych, że Pan Kurator Okręgu szkolnego Lubelskiego pismem z dnia 25.X.1937 r. nr OP-22432/37 wyraża podziękowanie i uznanie tym wszystkim, którzy prowadzili kursy dla przedpoborowych w roku ubiegłym oraz gorąco zachęca nauczycielstwo w Okręgu szkolnym do dalszej wytrwałej i ofiarnej pracy w akcji dokształcania młodzieży przedpoborowej.

Ponadto proszę podać do wiadomości całego grona nauczycielskiego pismo Ministra W.R.i O.P. z dnia 1.X.1937 r. nr II OP-8848/37 /Dz.Urz.Kur.O.S.L.nr 4/98/ z dnia 1.XII.1937 r., poz.54/..

4. EGZAMINY KOŃCOWE SŁUCHACZY KURSÓW WIECZOROWYCH DLA DOROSŁYCH I MŁODOCIANYCH.

Na podstawie pisma Ministerstwa W.R.i O.P. z dnia 20.IV.1937 r. nr II OP-262/37 oraz pisma Kuratorium O.S.L. z dnia 8 maja 1937 r. nr I-9287/37 ustalam w sprawie końcowych egzaminów słuchaczy kursów wieczorowych dla dorosłych i młodocianych, co następuje:

1/ Egzaminy należy zorganizować w tych miejscowościach i na terenie tych szkół, które prowadziły odnośne kursy wieczorowe dla dorosłych i młodocianych, z tym zastrzeżeniem, że zakres programowy egzaminu nie może przekraczać stopnia organizacyjnego szkoły, na terenie której się odbywa t.j., że egzamin z zakresu 5-u, 6-u i 7 klas szkoły powszechnej może się odbyć jedynie w szkole III stopnia, a egzamin z zakresu 3-ich i 4-klas w szkole nie niższej niż szkoła II stopnia i t.p.

2/ Egzaminatorami powinny być z reguły osoby nauczające na danym kursie wieczorowym, natomiast przewodniczącym Komisji egzaminacyjnej - osoba, delegowana przez Kuratorium /kierownik oddziału O.P., okręgowy instruktor o.p., inspektor szkolny, podinspektor szkolny, obwodowy instruktor o.p. itp./, na której ciąży odpowiedzialność za prawidłowe zorganizowanie egzaminu i właściwy poziom wymagań egzaminacyjnych. Inspektor szkolny może, w miarę potrzeby powołać zastępcę przewodniczącego Komisji egzaminacyjnej w osobie kierownika szkoły, na terenie której egzamin się odbywa, względnie jednego z członków grona nauczycielskiego tej szkoły.

3/ Zezwolenia na składanie egzaminu udziela każdorazowo Inspektor szkolny na skutek indywidualnych podań poszczególnych kandydatów, przedłożonych przy wniosku kierownika szkoły, na której terenie dany kurs wieczorowy się odbywa. Do podań powinny być dołączone własnoręczne życiorysy słuchacza, a w miarę możliwości także ostatnie ich świadectwa szkolne. Innych załączników wymagać nie należy.

4/ Do czasu uregulowania tej sprawy odrębnym rozporządzeniem Ministerstwa należy stosować przy egzaminach końcowych słuchaczy kursów wieczorowych dotychczasową praktykę wydawania świadectw na formularzach "Świadectw egzaminu nadzwyczajnego", przewidzianych rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 31 marca 1926 r. Dz.U. z dnia 1.VI.1926 r., poz.100. Odnosi się to również do formularzy protokołów egzaminacyjnych, które powinny być przechowywane na miejscu w kancelarii odnośnej szkoły powszechnej. Na wydawanych świadectwach nie należy umieszczać klauzuli przewidzianej w punkcie 4. wyżej cytowanego pisma Ministerstwa z 4 lipca 1927 r., gdyż odnośna klauzula znajduje się w tekście formularza. Należy natomiast skreślić w tekście formularza w wierszu 10 od góry słowa: "31 marca 1926 r. Nr I-4818/26" a wpisać na to miejsce: "4 lipca 1927 r. Nr I-11738/27 oraz pisma z dnia 20-go kwietnia 1937 r. nr II-OP-2692/37".

5/ Opłaty za egzamin należy ograniczyć do minimum / 3-5 zł. od osoby za egzamin w szkole III stopnia / a jednostki niezamożne należy z reguły zwalniać od obowiązku poniesienia jakichkolwiek opłat.

Z treścią punktu 1, 3 i 5 należy zapoznać słuchaczy kursów wieczorowych.

Zaznaczam, że powyższe zasady i wytyczne mają charakter tymczasowy i należy je stosować do czasu wydania odrębnego rozporządzenia przez Ministerstwo W.R.i O.P. w sprawie końcowych egzaminów słuchaczy kursów wieczorowych dla dorosłych i młodocianych..

5. ODPISYWANIE Z KSIĄG INWENTARZA SZKÓŁ POWSZ.
PRZEDMIOTÓW ZNISZCZONYCH.

Na podstawie pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświe-
cenia Publicznego z dnia 29.IX.1937 r.nr I-R-6919/37 wyjaśniam,
że zatwierdzanie wniosków kierowników publ.szkół powszechnych
w sprawie odpisywania z ksiąg inwentarzowych przedmiotów znisz-
czonych oraz w sprawie postępowania z przedmiotami zbędnymi, sta-
nowiącymi własność skarbu Państwa, a zakwalifikowanymi i oszaco-
wanymi komisyjnie, należy do kompetencji Inspektoratu Szkolnego,
o ile wartość ogólna szacowanego inwentarza nie przekracza kwoty
zł.300. Gdy wartość inwentarza, będącego przedmiotem protokołu
komisji kwalifikacyjnej, przekracza zł.300 - odnośne wnioski za-
twierdza Kuratorium.

Jednocześnie wyjaśniam, że w miejscowościach szkolnych,
oddalonych od siedzib władz skarbowych w skład komisyj, o których
mowa w § 2 przepisów, obowiązujących przy sprzedaży, wymianie
lub odstąpieniu przedmiotów zbędnych oraz odpisaniu z ksiąg in-
wentarzowych przedmiotów zniszczonych, dołączonych do okólnika
Ministerstwa z dnia 31 maja 1930 r. /nr I Prez. - 3452/30 - Dz.
Urz.Min.W.R.i O.P. nr 6, poz. 72/, może wchodzić zamiast przed-
stawiciela władzy skarbowej przedstawiciel urzędu gminnego.-

6. BIUROWOŚĆ WŁADZ SZKOLNYCH - ADRESOWANIE PISM.

Celem ujednostajnienia czynności kancelaryjno-biurowych
proszę na podstawie zarządzenia Kuratorium O.S.L.z dnia 5.I.1938r.
nr O.29054/37 o adresowanie wszelkich pism urzędowych /tak czys-
topisów jak i kopert/ w przypadku pierwszym /mianowniku/ np.
Pan XY..... Kuratorium ..... Inspektorat ..... itp., a nie
jak dotychczas: Do Pana.... Do Kuratorium..... Do Inspektoratu...
..... itp.-

7. POMOC LEKARSKA DLA FUNKCJONARIUSZÓW PAŃSTW.

W związku z pismem Starostwa Powiatowego Białskiego z dnia
24.I.1938 r. L.Z/2/229/37 powiadamiam, iż na terenie powiatu
białskiego pomoc lekarska dla stałych funkcjonariuszów państwo-
wych jest udzielana przez następujących lekarzy:

- I. Biała Podlaska. 1/ Dr Bazylczuk Edward - choroby wewnętrzne
i dziecięce, przyjmuje ul.Grabanowska od
godz. 4 - 6 p.p.
2/ Dr Saffjan Henryk - choroby wewnętrzne i
kobiece, przyjmuje ul.Piłsudskiego 28 od
godz. 4 - 6 p.p.
- II. Janów Podlaski. 1/ Dr Ochocki Jan.
- III. Leśna Podlaska. 1/ Dr.Kosiński Wiktor.
- IV. Terespól 1/ Dr Dmitryjuk Bazyli.
- V. K o d e Ń 1/ Dr Maria Kiszowa.
- VI. Łomazy 1/ Dr Maria Piechowa-Maszyna.

Porady będą udzielane wyłącznie na podstawie kart porad.
Wezwania do domów w wypadkach nagłych kierować należy do naj-
bliższego lekarza, z braku lekarza umówionego w bliskości, tylko
w wypadkach nagłych należy zwracać się do każdego lekarza wolno-
praktykującego, poczyn rachunek przedkładać do starostwa za
pośrednictwem Inspektoratu szkolnego..

8. OPIEKA LEKARSKA NAD SZKOŁAMI W POW.BIAŁSKIM.

W uzupełnieniu zarządzenia Inspektoratu z dnia 16.XII.1937r.
okólnik nr 4, punkt 3 zawiadamiam, iż z dniem 1 stycznia 1938 r.
funkcje lekarzy szkolnych pełnić będą :

- 1/ w rejonie Terespól - Dr Adamiec Józef.
2/ " " Piszczac - Dr Miklaszewska-Czekańska Grażyna
z siedzibą w Chotyłowiu..

9. NISZCZENIE ZWIERZOSTANU - POGADANKI W SZKOŁACH.

Wojewódzka Rada Łowiecka w Lublinie stwierdziła, że ilość kuropatw, kaczek i innego ptactwa łownego rokrocznie maleje z powodu niszczenia gniazd i wybierania jaj przez młodzież i działwę szkolną.

Ponieważ łowiectwo, jako jedna z dziedzin gospodarstwa narodowego, stanowi bardzo poważną rubrykę dochodową w bilansie handlowym naszego państwa zarządzam na podstawie pisma Kuratorium O.S.L.z dnia 5.I.1938 r.nr O-28849/37, aby w ciągu pierwszego kwartału każdego roku kalendarzowego, a więc przed okresem łęgów, urządzone były w szkołach w nawiązaniu do nauki przyrody żywej odpowiednie pogadanki o konieczności pielęgnowania naszej pięknej fauny, o szkodach wynikających z bezmyślnego niszczenia gniazd i jaj ptasich dla naszych zwierzostanów, i korzyściach, jakie płyną dla kraju z łowiectwa..

*Prog. dla dzieci
1. IV.*

10. PROPAGANDA WSTRZEMIENIWOŚCI OD ALKOHOLU w szkołach.

ODPIS. Ministerstwo W.R.i O.P. Warszawa, dnia 5.I.1938 r. nr II W-10548/37.

W związku z organizowanym przez Polską Ligę Przeciwalkoholową w dniach 1-8 lutego 1938 r. "Tygodniem Propagandy Trzeźwości" Ministerstwo zarządza, by w miesiącu lutym 1938 r. zwrócono uwagę młodzieży szkół powszechnych i średnich na zagadnienie alkoholizmu i potrzebę jego zwalczania. Może to nastąpić albo drogą odpowiedniej pogadanki przeprowadzonej na całej lub części lekcji przez opiekuna klasy, lub wyznaczonego nauczyciela, albo wykładu, wygłoszonego dla całej młodzieży lub jej grup złożonych z kilku klas, albo też drogą umieszczenia w szkole afiszów bądź ulotek propagandowych, napisów zawierających okolicznościowe sentencje. Wygłoszenia wykładów powinni się podjąć lekarze szkolni, lub interesujący się zagadnieniem nauczyciele.

*Prog. dla dz.
II*

Równocześnie Ministerstwo podaje do wiadomości, że podobnie jak w latach ubiegłych Polska Liga Przeciwalkoholowa w Poznaniu /Podgórze 12b/ ogłasza celem zachęcenia uczniów do głębszego zajęcia się zagadnieniem alkoholizmu konkurs z nagrodami za najlepsze opracowanie tematu: "Trzeźwość warunkiem dobrobytu". Spośród prac zakwalifikowanych, a nadesłanych w liczbie najwyżej 2 z każdej klasy do 1 kwietnia 1938 r. pod adresem Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej wybierze Komisja fachowa złożona z grona nauczycieli abstynentów najlepsze i wyróżni je nagrodami w postaci książek. Wynik konkursu poda Liga Kuratorium i zainteresowanym szkołom do wiadomości.

W szkołach powszechnych konkurs należy ograniczyć do uczniów/nic/

- klasy IV w szkołach st. I-go
- " VI " " II-go
- " VI i VII " " III-go

W załączeniu podaje się bibliografię, mogącą służyć do opracowania zagadnienia zarówno nauczycielom jak uczniom.

Dyrektor Departamentu
/-/ Dr M. Pdlak.

B i b l i o g r a f i a.

- x/ nadaje się dla młodzieży
- xx/ " " " starszej młodzieży.

I. Wydawnictwa treści ogólnej traktujące o alkoholizmie.

- Duchowicz Bronisław Dyr. - O napojach alkoholowych i alkoholizmie. x/ Z 20 rycinami. Lwów-Warszawa 1931 str. 91 c. zł. 2.
- Skiba Mikołaj - Wykłady o alkoholizmie. Z 43 rycinami w tekście. xx/ Lwów 1929, str. 140 c. zł. 2.50/ Obejmuje całość zagadnienia/.

Ks. Niesiołowski Kazimierz: Sprawa alkoholizmu w zarysie.
Poznań 1937 r. 50 gr. Nakł. Katol. Związku Abstynentów. x/

II. Alkoholizm jako klęska społeczna.

Bugné Dr. - Zatrucie alkoholem i zwyrodnienie. Poznań, 1927
str. 31, c. 0.20.

Wachholz Prof. Dr. /Alkoholizm a przestępstwo. Kraków 1927
str. 16. c. 0.50.

III. Alkoholizm a życie gospodarcze.

Skiba Mikołaj - Alkoholizm, jako zagadnienie gospodarcze
w Polsce. xx/ W-wa 1932, str. 80 c. 1.50.

IV. Alkohol a zdrowie.

Chodźko Witold Dr. - Alkoholizm, a umieralność mężczyzn.
Warszawa 1935, str. 7 xx/

Gantowski P. Prof. Dr. - Próba analizy obecnych podstaw naukowych walki z alkoholizmem. Warszawa 1934. str. 7, c. 0.20.

"Na straży zdrowia" Miesięcznik pod red. Dr. M. Kacprzaka. Nr 10 z r. 1936 x/ poświęcony sprawie alkoholizmu. Liczne rysunki. str. 16, c. 0.20.

Szulc Gustaw Dr. - Czy alkohol jest pożywnością. W-wa 1934. str. 10. c. 0.20.

Skokowska-Rudolfowa Maria Dr. - Alkoholizm i gruźlica. Warszawa 1929. str. 11.

Wroczyński Czesław Dr. - Alkoholizm i chorobowość wśród kolejarzy. xx/ W-wa, 1932. str. 8. c. 0.30 /traktuje nie tylko o kolejarzach/.

"Rocznik Psychiatryczny" Nr XVI /poświęcony zagadnieniu alkoholizmu/ W-wa 1931. str. 209. c. zł. 5.00

V. Alkoholizm, a życie psychiczne.

Konorski J. Dr. i Miller S. Dr. - Działania alkoholu na korę mózgową z punktu widzenia fizjologii. Warszawa. 1937. str. 12.

Piotrowski Al. Dr. - Wpływ wysokości na umysł, wolę oraz życie moralne człowieka. Poznań. 1929 str. 12. c. 0.10.

VI. Zagadnienie alkoholizmu na terenie szkoły.

Duchowicz Bronisław Dyr. - Dlaczego i w jaki sposób szkoła powinna walczyć z alkoholizmem. Poznań. 1928, str. 84.

Gogulska Helena - Nauczycielstwo i klęska alkoholizmu. Warszawa. 1931, str. 4, c. 0.05.

Hrabin Kazimierz Dyr. - Narkomanie w szkole /I. Alkoholizm. II. Eteryzm z 16 tablicami wykresów w tekście/. Z przedmową Doc. Dr. Szulca. Warszawa 1934, str. 32, c. zł. 1.

Hruzewicz - Nieczaj Jarosław Dr. - Alkoholizm wśród dzieci szkół powszechnych ujęty liczbowo. Mies. "Trzeźwość" nr z marca i czerwca 1937.

Szymański Jan - Alkoholizm jako czynnik zwyrodnienia rasy, a szkoła. W-wa 1928, str. 8, c. 0.20 /druk w "szkole specjalnej"/.

Ulbricht W. - Szkoła, a zagadnienie alkoholizmu. Spolszczyli M.A. Niesiołowscy. Poznań. 1929, str. 144, c. zł. 2.

VII. Alkoholizm, a sport.

Dauchin Paul Dr. - Sport i alkoholizm - /przekład z francuskiego rękopisu/ xx/ W-wa. 1937, str. 4, c. 0.06.

Szulc Gustaw Doc. Dr. - Alkohol, a zagadnienie wychowania fizycznego xx/ W-wa, 1936, str. 7, c. 0.20.

Szymański Jan - Sport i alkoholizm. Mies. "Trzeźwość" - lipiec 1937 xx/.

VIII. Inne publikacje.

Dedina M.R. Prof. - Odpowiedzialne stanowisko kobiety w walce z alkoholizmem xx/ Poznań 1935, str. 11, c. 0.10.

Gogulska Helena - Czuwaj - harcerzu. W-wa 1933, str.10, c.0.2

Obszerniejszą bibliografię podaje "Katalog składnicy Wydawnictw przeciwalkoholowych Towarzystwa "Trzeźwość" w Warszawie - W-wa 1938, który wspomniane Towarzystwo /W-wa, Oboźna 4 m.28/ wysyła na żądanie bezpłatnie.

Na zasadzie zarządzenia Kuratorium O.S.L.z dnia 19.I.1938r. nr O-540/38 podają powyższe do wiadomości i zastosowania..

11. ZBIÓRKA NA FUNDUSZ SZKOLNICTWA POLSKIEGO
Z A G R A N I C Ą .

Uzupełniając punkt 1 wyżej wymienionego okólnika przesyłam równocześnie na ręce P.P.Kierowników szkół II i III stopnia w Obwodzie następujące materiały zbiórkowe i propagandowe, otrzymane od Zarządu Głównego Towarzystwa Pomocy Polonii Zagranicznej: a/ listy zbiórkowe, b/ prospekty propagandowe, c/ odezwy do rodziców.

Sprawozdania z przeprowadzonej akcji z podaniem daty zwrotu Towarzystwu list zbiórkowych oraz dokonania wpłaty z wyszczególnieniem zebranej sumy nadesłać Kierownictwa szkół II i III stopnia do dnia 5 marca b.r. do Inspektoratu szkolnego..

Załączniki.

Inspektor szkolny
/./ Bolesław Denten

Za zgodność:

p.o. sekretarz administracyjny

Helena Borysiakowa
Helena Borysiakowa

Otrzymują:

Kierownictwa i Nauczyciele Kierujący Publ.szkół Powsz.do wykonani
Podinspektorzy szkolni, Instruktor Oświaty Pozaszkolnej,
Kierownictwo szkoły Cwiczeń w Leśnej Podlaskiej oraz
Kierownictwa Prywatnych szkół Powszechnych - do wiadomości..

Apł. 29/1/38
N: 11.